

1. Mezi rezonující témata letošních voleb se řadí např. krize dostupného bydlení, státní dluh či důchodová reforma. Jakou prioritu pro vás mezi těmito tématy má téma životního prostředí a udržitelnosti? Je to naprostá nutnost, které by se ostatní věci měly podřídit, jeden z mnoha problémů, který budete řešit, nebo téma, které se nemusí v zásadě řešit, taková třešnička na dortu?

Oblast životního prostředí je jedna z priorit. Program v této oblasti jsme připravovali ve spolupráci s odborníky z univerzit i neziskových organizací. Chceme zdravou zemi pro příští generace, proto oblast životního prostředí a ochrany naší krajiny je pro nás klíčové téma. Záměrně jsme také propojili téma životního prostředí a energetiky, vzhledem k potřebě řešení snížení uhlíkové závislosti.

2. Jaký energetický mix ČR byste chtěli prosadit v roce 2030 a v r. 2050?

Doba uhelná končí. Čím dříve se podaří odklon od výroby energie z uhlí, tím lépe pro naši přírodu. Nahradit tento zdroj chceme obnovitelnými zdroji v kombinaci s jadernou energetikou. Elektřinu z obnovitelných zdrojů jsme schopni vyrábět poměrně brzy, pak je tu ale ještě otázka tepla, kde si určitě v brzké době s elektřinou nevystačíme a budeme potřebovat teplo ze zemního plynu. Do roku 2025 chceme fotovoltaikou pokrýt sto tisíc střech v Česku. Zavedeme takový systém, díky kterému se umístění fotovoltaiky na střechy opravdu vyplatí. Hlásíme se k uhlíkové neutralitě v roce 2050 a v programu koalice SPOLU jsou k tomu konkrétní kroky.

3. Čím se v energetickém mixu ČR nahradí uhlí, které se chystáme omezit? Úspory energie, obnovitelné zdroje, jaderná energetika, uhlí, nebo budeme energii dokupovat?

Částečně jsem odpověděl v předchozí otázce. Zcela zásadní je kombinace obnovitelných zdrojů a jaderné energie. Bez jádra to nezvládneme. Zároveň je nutné investovat finance do aplikovaného výzkumu týkajícího se využití vodíku, kde je ještě obrovský potenciál. Zároveň pro efektivní využívání energie z obnovitelných zdrojů je důležité upravit legislativu tak, aby byla připravena na komunitní energetiku. Lidé a firmy musí mít možnost energii nejen vyrábět, ale také skladovat, sdílet nebo prodávat. Zásadní je pro nás také otázka výroby velkých bateriových úložišť u nás.

4. Jak se budou řešit případné energetické výpadky v Česku (jako např. ve Švédsku)?

Abychom tomuto zabránili, potřebujeme zůstat nadále u jaderné energetiky a přechodně u zemního plynu. Rozvojem velkých bateriových úložišť a využitím zeleného vodíku bude v budoucnu nahrazen právě zemní plyn.

5. Jak byste řešili problém, kdy znečišťovatelé či výrobci energie přesunou transformační náklady na koncového spotřebitele, kterým v některých případech hrozí tzv. energetická chudoba?

Změnu energetické základny musí být realizována z modernizačního fondu a státních prostředků. Pro koalici SPOLU je zásadní, aby transformace energetiky nedopadla především na obyvatele s nižšími příjmy. V současnosti ceny elektřiny rostou obrovským tempem, to je nepřijatelné.

6. Jak se stavíte k IPCC a dodržení Pařížské dohody? Např. jestli chcete zabránit jejímu současnému nedodržování na mezinárodní úrovni, či jestli máte vymyšlené konkrétní kroky pro Česko.

Náš politický program nabízí komplexní pohled a představuje jednotlivé kroky, kterými chceme závěry z poslední zprávy IPCC řešit. Program jsme tvořili společně s odborníky z oblasti energetiky, ochrany přírody, urbanismu, dopravy nebo péče o krajinu a lesy. Proto se v našem programu věnujeme jak snižování emisí, investicím do výzkumu a inovací, transformaci energetiky, tak i ochraně přírody, biodiverzity nebo ekologicky šetrnému hospodaření v krajině.

Nemůžeme se soustředit pouze na jeden problém, pokud chceme zachovat naši planetu i pro budoucí generace. Zpráva IPCC jasně ukázala, že za změnou klimatu stojí člověk. Je to o komplexním přístupu. Na jedné straně máme snižování emisí CO₂, na straně druhé je ochrana přírody a biodiverzity. Snižování emisí je především o transformaci energetiky a modernizaci výrobních postupů. Doba uhelná končí a my musíme zajistit efektivní přechod k výrobě elektřiny z obnovitelných zdrojů. Musíme snižovat energetickou náročnost budov. Pak je samozřejmě důležité podporovat novou výsadbu. Velký potenciál je v podhorských oblastech, které dříve sloužily k hospodářské činnosti, ale dnes jde o nevyužitá pole, která leží ladem. Tyto oblasti by se mohly zalesnit smíšenými lesy. Stejný přístup jako Evropa musí aplikovat i zbytek světa, pokud se tak nestane, musíme zavést uhlíková cla na výrobky dovážené z zemí, které nepřistoupí na stejná pravidla. Náš trh musíme chránit a musíme chránit výrobky vyrobené v EU.

7. Hodláte činit nějaké symbolické kroky k ochraně životního prostředí (např. že by poslanci nelétali na schůzky po Evropě letadlem)?

Nejde o to dělat symbolické kroky, ale realizovat konkrétní kroky pro ochranu přírody a krajiny, změnu energetiky a především energetické náročnosti budov a výroby. Program koalice SPOLU má konkrétní kroky.

8. Jak hodláte řešit nepoměrné dopady omezení těžby uhlí na některé regiony a jejich obyvatele?

K transformaci energetiky chceme efektivně využít finančních prostředků z fondů EU, proto není na co čekat, je potřeba začít opravdu brzy. Zvláštní pozornost si zaslouží strukturálně postižené kraje – Karlovarský, Moravskoslezský a Ústecký kraj. Protože z jejich průmyslu doposud těží celá republika, z transformace energetiky musejí odejít jako vítězové. Přechod na udržitelný rozvoj se musí lidem vyplatit, nesmí na něm lidé zchudnout. Získané prostředky z emisních povolenek musí jít na modernizaci výroby.

9. Jak chcete vyřešit problém sucha v Česku, jak jej popisuje např. <https://www.intersucho.cz/cz/>?

Řešení problematiky sucha spočívá ve změně celkového přístupu k nakládání s vodou a půdou. Voda je pro nás národní zájem, takže v první řadě chceme zakotvit ochranu vody do Ústavy. Nemůžeme v dnešní době stavět ochranu vodních zdrojů na stejnou úroveň jako těžbu štěrkopísku či jiných surovin. Dále je důležité zadržovat vodu v krajině, zpomalovat vodní toky, vrátit do přírody co nejvíce krajinnotvorných prvků. Výstavba nových přehrad pro nás přichází v úvahu pouze v oblastech, kde je nyní dlouhodobý a objektivní problém s nedostatkem pitné vody. Zajištění stabilní vodárenské soustavy je pro Českou republiku nutností. Pro řešení sucha je ale také důležité bojovat s vodní a větrnou erozí, zmenšovat půdní celky nebo využívat meziplodín. Důležité je také provést revizi všech melioračních systémů a zrušit je tam, kde zbytečně odvádějí vodu z krajiny.

10. Plánujete nějakým způsobem podpořit elektromobilitu? Např. dotacemi na výzkum baterií nebo zákazem prodeje aut se spalovacími motory (např. v Británii je tento zákaz od r. 2030).

Cestou zákazů rozhodně jít nechceme. Podpořit aplikovaný výzkum nejen v oblasti baterií, ale také například v možnostech využití energie z vodíku rozhodně chceme. Zásadní je pro nás podpora obnovitelných zdrojů, akumulace energie a zavedení komunitní energetiky. Elektromobilita postrádá smysl, pokud by stála na energii vyrobené z uhelných elektráren. Musíme zajistit takový systém, aby se lidem vyplatilo investovat do obnovitelných zdrojů případně

do elektromobilu. Musíme zajistit akumulaci vyrobených přebytků elektrické energie. Cesta restrikcí podle nás k tomuto cíli nepovede.

11. Plánujete redukci uhlíkové stopy státních úřadů a institucí? Např. tím, že by instituce měly povinnost kupovat energii jen z obnovitelných zdrojů, či že by jídelny měly povinnost zařazení alespoň jednoho vegetariánského jídla do menu.

Nákup energií z obnovitelných zdrojů se postupně stane standardem. Pro obce i stát to bude postupně ekonomicky výhodnější. Není proto nutné jít cestou příkazů, ale opět spíše cestou motivací a osvěty.

12. Jak/jestli chcete podpořit udržitelné zemědělství a malé hospodáře? Jak chcete podpořit spotřebu regionálních surovin?

Zemědělská politika musí najít společnou cestou s ochranou krajiny a přírody. Zemědělství tu není pro to, aby plundrovalo krajinu. Chceme podpořit ty hospodáře, kteří o krajinu zodpovědně pečují. Podporu si zaslouží rodinné, malé a střední farmy a začínající zemědělci. Chceme zemědělce motivovat ke zmenšování půdních bloků. Osevní plocha v erozně ohrožených oblastech by pak podle našeho názoru měla dosahovat maximálně 10 hektarů. Čtvrtina zemědělské půdy se do roku 2030 přesune do ekologického režimu a desetinu zemědělské půdy chceme chránit pro opylovače a celkovou biodiverzitu. Podpoříme také komplexní pozemkové úpravy, abychom zpomalili erozi, zadrželi vodu v krajině a usnadnili přístup majitelů k jejich pozemkům. Rozhodně chceme důraznější omezení užívání pesticidů, fosforu a dusíkatých látek v zemědělství.

Podpoříme bioprodukcí potravin a budeme neústupní v prosazování našich národních zájmů v oblasti dvojí kvality. Podpoříme činnost potravinových bank, abychom snížili plýtvání. Na úrovni EU nedovolíme dovoz potravin ze třetích zemí, které nesplňují naše přísné standardy. Budeme prosazovat společný přístup ke vhodnému zacházení se zvířaty (včetně celoevropského zákazu klecových chovů nosnic či kožešinových farem) tak, aby zákazem nebyli znevýhodněni čeští zemědělci.

13. Jaké kroky byste chtěli podniknout ke zmenšení uhlíkové stopy na unijní úrovni? Např. zavedení rychlodrah pro omezení vnitrostátních letů či omezení celkové produkce CO .

V rámci EU podporujeme současné snahy o zavedení emisních povolenek i na leteckou, lodní a železniční dopravu. Podporujeme modernizaci výroby v továrnách a snižování energetické náročnosti budov. Rozhodně chceme posílení sociálního klimatického fondu EU: lidem se musí čistší energetika a čistší auta vyplatit. Nikdo kvůli tomu nesmí zchudnout. Chceme naše předsednictví v EU v roce 2022 využít k prosazení jádra jako bezemisního zdroje energie. Chceme více motivovat, nejen příkazovat. Emisní povolenky se proto nesmí týkat vytápění domácnost. Chceme také více peněz do výzkumu využití vodíku, který má podle vás větší potenciál než elektřina.

14. Řeší současný systém emisních povolenek dostatečně problém průmyslového znečištění? Pokud ne, jakým způsobem byste předvídatelně a postupně tlačili/motivovali podnikatele k transformaci jejich podniků tak, aby splňovaly emisní závazky dané Pařížskou klimatickou dohodou?

Systém emisních povolenek je správný, ale musí jít ruku v ruce s motivačními nástroji jako je modernizační fond a další dotace. Odsuzujeme ale spekulativní obchodování s emisními

povolenkami, které ženou ceny elektřiny nesmyslně vysoko. Stát, potažmo Evropská unie musí spolupracovat se sektorem průmyslu a služeb, jinak svých cílů nedosáhne. Na zlepšení životního prostředí a stavu naší planety se musí podílet celá společnost.

15. Myslíte si, že HDP je dobrý ukazatel ke sledování obecného pokroku naší země? Neměla by vláda raději sledovat jiné indexy jako např. HDI (human development index) či GPI (genuine progress indicator)?

V odborných kruzích se sledují i jiné ukazatele. Vláda by měla více komunikovat s odborníky a sdělovat veřejnosti celou pravdu, nejen čísla, která se jim hodí.